

OSNOVNA OBILJEŽJA KRETANJA STANOVNIŠTVA OPĆINA RIJEKA, KRK I OPATIJA DO 2001. GODINE

Bogdan SEKULIĆ*

Uvod

Kretanje stanovništva razmatrano na osnovu rezultata modernih popisa stanovništva, predstavljaju bitnu komponentu u sagledavanju potpunijeg demografskog razvitka promatranog prostora (Macura, 1974). Poštujući izrazitu povezanost i međuovisnost demografskog i ekonomskog razvitka (Wertheimer-Baletić, 1980), kretanje stanovništva predstavlja bitnu pretpostavku analize gospodarskog stanja i perspektive određene populacije u okvirima administrativno teritorijalnih prostornih jedinica. Jasno je, da pored opće prihvaćenih određenosti demografskog razvoja na isti djeluju i prostorne posebnosti (Friganović, 1978). One su u većini slučajeva bitni modifikatori općih promjena u brojnosti populacije. U spomenute prostorne posebnosti možemo ubrojiti: gospodarske, sociološke, psihološke, povijesne te geografske faktore.

Jasno definirana, ali samo djelomično ostvarena maritimna orijentacija jugoslavenskog ekonomskog i trgovinskog razvoja, te potencijalno veliko značenje litoralizacije u cjelokupnom razvoju zemlje, determinirali su značenje prirodno najpovoljnijih lokaliteta na našoj obali. Tako je kvarnerski prostor postao bitno važan za cjelokupnu jugoslavensku zajednicu i njen društveno gospodarski razvoj, pa otuda i potreba za poznavanjem sadržaja, procesa, odnosa, zakonitosti, ali i demografskih kretanja u njemu.

Objektivni i funkcionalni razlozi uvjetovali su razmatranje kretanja stanovništva triju općina: Rijeka, Krk i Opatija. One direktno gravitiraju riječkom zaljevu, u kojem je kao i u sličnim zatvorenim akvatorijima na našoj obali, došlo do grubog narušenja ekološke ravnoteže u zadnjih desetak godina (Ekološka studija 1976-1978. i 1980-1981.; Sekulić, 1982). Tako je najnovija društveno gospodarska valorizacija litorala postala bitan uzrok u narušenju ravnoteže prostora, pa predviđanja demografskih kretanja, navedenih triju općina, predstavljaju sastavni dio budućih planiranja. Stoga će se u analizi demografskog predviđanja uvrstiti i one promjene, koje su nastale u dobnu spolnoj strukturi stanovništva od 1857 do 1981. godine na ovom prostoru. Dio prostora općine Cres-Lošinj, koji također gravitira riječkom zaljevu, neće se analizirati, jer su društveno gospodarske aktivnosti ove općine, uglavnom orijentirane kvarnerskom prostoru, u širem smislu.

Popisno kretanje stanovništva

Stanovništvo Sjevernog (hrvatskog) primorja, uključivši i ono iz općina Rijeka, Krk i Opatija, uspjelo je, usprkos svih društveno političkih zbivanja koja su se desila od 1857. godine do danas, održati brojnost populacije, uz blagi rast u najnovijem popisu razdoblju (1971 - 1981) godine. U sekularnom kretanju broja stanovnika, najintenzivniji porast ukupnog stanovništva uočen je primarno kao rezultat maritimne orijentacije prostora i odgovarajućeg vrednovanja tradicionalne i prostoru svojstvene agro stočarske ekonomije prije pojačanog iseljavanja (Friganović, 1978). Prvi svjetski rat imao je višestruko negativan utjecaj na kretanje i aktivnost stanovništva promatranog prostora, što je rezultiralo depopulacijom i znatnim opadanjem udjela poljoprivrednog stanovništva i aktivnosti. Periferni položaj prostora u sklopu novih država: Kraljevine Italije i Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca rezultiralo je gospodarskom zapostavljenosti te pojačanom emigracijom domaćeg stanovništva u prekomorske zemlje. Događaji koji su slijedili, imali su izuzetno negativnog odraza na demografsku dinamiku otoka Krka, pa se posljedice osjećaju do današnjih dana (Rogić, 1970). Najbitnije je naglasiti da je svaka radikalnija promjena prije prvog svjetskog rata, državnih i političkih odnosa u užem pa i širem prostoru, bitno mijenjala položaj Rijeke, što se bitno odražavalo, kako na ekonomski tako i na demografski razvoj prostora.

Do prvog svjetskog rata Rijeka je narasla na preko 70 000 stanovnika i ostvarila oko 2 milijuna tona lučkog prometa robe (Rijeka - Zbornik radova, 1978). Međutim, taj dinamičan razvoj prekinut je nakon rata, osobito nakon Rapalskog ugovora 1920. godine i događaja nakon njega. Lučka i trgovačka uloga Rijeke slabi, a uspostavljanjem granice na rijeci Rječini, jača uloga Sušaka, koji između dva svjetska rata

* Dr. Bogdan Sekulić, Centar za istraživanje mora Zagreb, Institut «Ruđer Bošković» Zagreb.
Rukopis primljen u prosincu 1987.

Tablica 1. Prosječne godišnje stope promjena broja stanovnika općina Rijeka, Krk i Opatija 1857-2001. god.

Period	Općine				Grad Rijeka
	Rijeka	Opatija	Krk	Ukupno	
1857-1869.	0,53	-0,67	0,79	0,32	1,77
1869-1880.	0,63	0,60	0,72	0,64	1,22
1880-1890.	2,07	1,10	0,94	1,67	3,24
1890-1900.	1,86	1,46	0,62	1,56	2,74
1900-1910.	1,78	1,63	0,06	1,48	2,46
1910-1921.	-0,62	-1,05	-0,18	-0,64	-0,94
1921-1931.	1,32	0,79	-0,39	0,93	1,89
1931-1948.	-0,61	-0,82	-0,73	-0,66	-0,41
1948-1953.	1,56	0,52	-1,00	1,05	1,84
1953-1961.	3,05	0,73	-1,80	2,16	3,73
1961-1971.	2,34	0,57	-1,04	1,82	2,73
1971-1981.	1,89	0,77	0,17	1,64	1,82
1857-1981.	1,13	0,36	-0,11	0,85	1,65
1981-2001. ^a	0,10	0,28	-1,63	0,04	0,93
1981-2001. ^{ab}	0,60	0,68	1,07	0,40	1,30

^a Ova stopa rasta odnosi se na vrijednosti trenda koje su dobivene programiranjem na računalo.

^{ab} Ova stopa rasta odnosi se na vrijednosti maksimuma procijenjenog broja stanovnika do 2001. godine (Vidi tab. 4.)

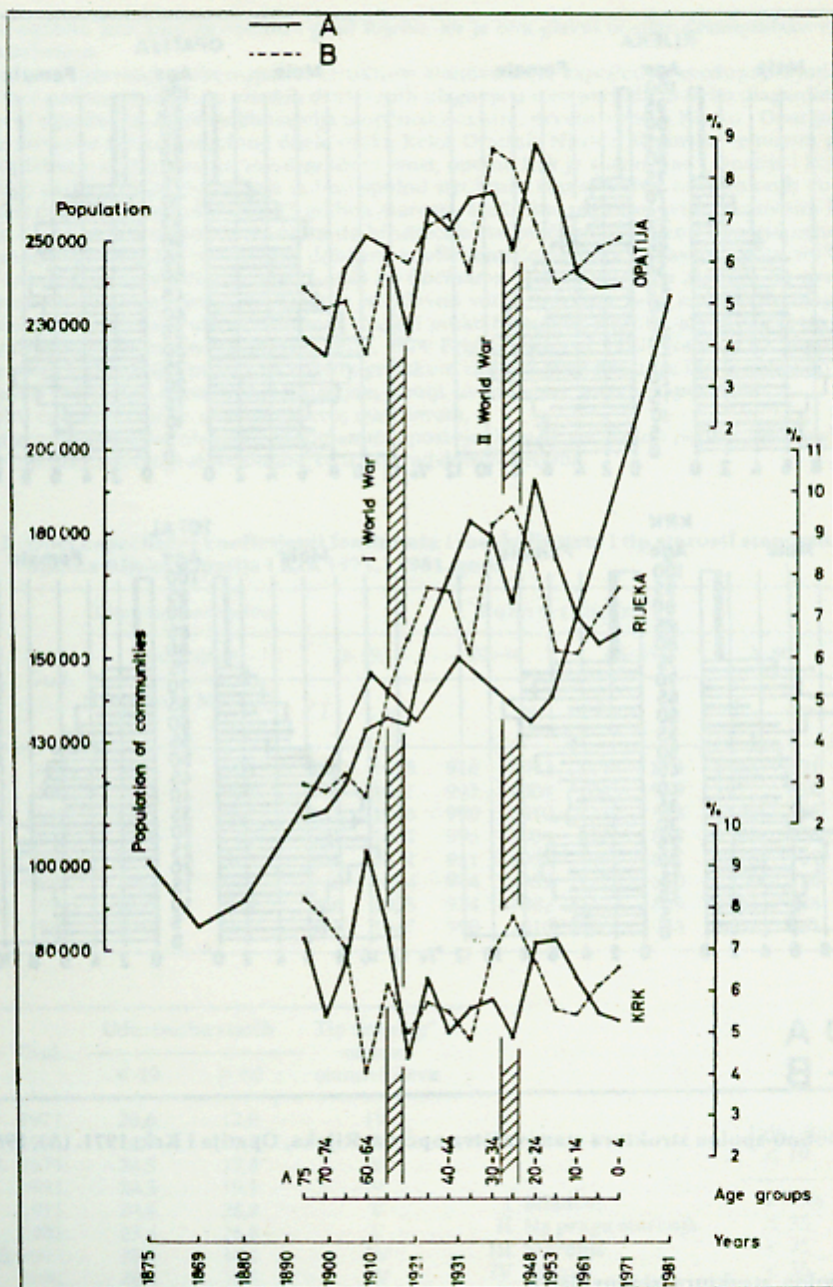
Godišnja stopa rasta izračunata je prema:

$$S = \left(\sqrt[n]{\frac{P_n}{P_0}} - 1 \right) \cdot 100$$

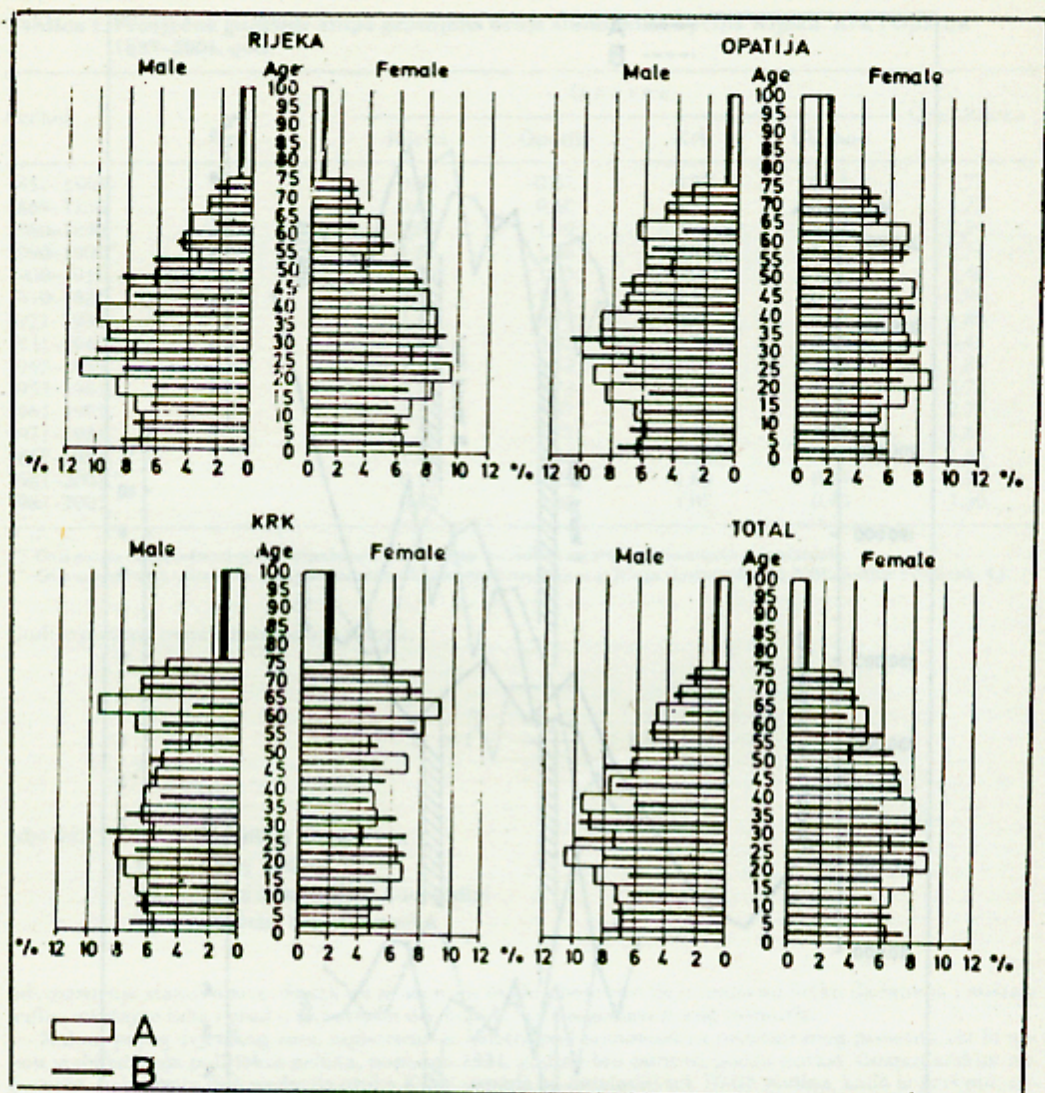
gdje su, S – godišnja stopa rasta
 n – broj godina
 P_n – broj stanovnika u n-toj godini
 P₀ – početni broj stanovnika

udvostručuje stanovništvo. Sušak na skućenom dijelu obale razvija intenzivnu lučku djelatnost i postaje jedina značajna luka i grad u sjevernom dijelu tadašnjeg jugoslavenskog primorja.

Nakon prvog svjetskog rata, registriran je osjetni pad stanovništva promatranog prostora, da bi nakon stabiliziranja političkih prilika, popisom 1931. godine bio ponovo uočen porast. Gospodarskim nedaćama, pokrenuta depopulacija otoka Krka, uspjela se zaustaviti tek 70-tih godina, kada je prvi put, nakon 1910. godine, registriran veoma blagi porast stanovništva, utvrđen popisom 1981. godine. Smirivanje depopulacije otoka, doprinjeli su prvenstveno visoka društvena ulaganja u kapitalne gospodarske objekte: most kopno – Krk, naftni terminali – Omišalj, turistički objekti na sjeverozapadnoj obali otoka, a sa njima i dolazak nove radne snage. Izvjesnu revitalizaciju prostora, koju je zabilježio popis stanovništva 1931. godine, drugi svjetski rat je ponovno poremetio, s tim da su posljedice depopulacije ostale prisutne do današnjih dana (tabela 1. i slika 1.). Nakon drugog svjetskog rata čitav je prostor Istre i Kvarnera, te dio Slovenskog primorja, konačno spojen s maticom zemljom, pa su time stvoreni preduvjeti za revitalizaciju gospodarstva i naseljenosti. Vrlo intenzivna industrijalizacija i litoralizacija općenito, bitno utječu na porast stanovništva Rijeke i Opatije te otoka Krka u najnovije vrijeme. Kako je konstantna i intenzivna depopulacija otoka ozbiljno poremetila dobnu spolnu strukturu stanovništva, to je revitalizacija jedino bila moguća intenzivnijim useljavanjem mlađeg stanovništva. Opatijski je prostor u cjelokupnom razvoju zapravo bio komplementaran riječkom pa se i u demografskom pogledu slično i ponašao. Demografske prilike u Hrvatskoj, izmjenjene su u posljednjih dvadesetak godina, osobito u zadnjem međupopisnom periodu. Bitne promjene uočavaju se u makroregionalnim centrima: Zagreb, Rijeka, Split i Osijek i njihovim funkcionalnim zonama, kao mjestima izrazite imigracije mlađeg radno sposobnog stanovništva (Friganović, 1981; Vresk, 1979.). Slično se dešava i u prostorima jačih regionalnih centara. Na žalost, za razliku od centara, najveći dio prostora SR Hrvatske u demografskom smislu postaje emigracijski do depopulacijski i uglavnom je sve manje sposoban da vlastitom reprodukcijom nadoknadi iseljavanje (Friganović, 1974; 1979; 1982-83; 1984; Sterc, 1984).



Slika 1. Popisno kretanje ukupnog broja stanovnika općina: Rijeka, Opatija i Krk od 1857. do 1981. godine te udio dobnih struktura stanovništva po općinama u %; 1971. (A), 1981. (B)



Slika 2. Dobno-polna struktura stanovništva općina: Rijeka, Opatija i Krk; 1971. (A), 1981. (B)

Dobno spolna struktura stanovništva

U niz demografskih struktura, dobno spolna struktura je svakako najrelevantnija za ocjenu budućih kretanja stanovništva. Ona je okvir unutar kojeg se formiraju školski i radni kontigent stanovništva, kao i druge gospodarske i socijalne strukture stanovništva. Dobno spolna struktura triju promatranih općina, posebno i u cjelini, u popisnim godinama 1971. i 1981. potvrđuju ranije promjene uočene u brojnosti populacije ovog prostora (slika 2.).

Demografska baza stanovništva promatranog prostora, mlađeg od 20 godina, izrazito je nepovoljna. Razlog ovome leži prvenstveno u niskom natalitetu, a povećanom mortalitetu, jer je udio populacije u dobi preko 60 godina veći od 12%, u općini Opatija čak preko 19%, a u općini Krk čak preko 26%. Tek nakon popisa 1981. godine, uočava se biološko podmlađivanje u najmlađim dobnim skupinama do 10 godina, čemu je posebno doprinijela intenzivna imigracija mlađeg stanovništva u dobi od 30 do 35 godi-

na. Ovo je osobito značajno za općinu i grad Rijeku, jer je ona glavni nosilac demografske vitalnosti si-reg dijela prostora.

Procesi poboljšavanja dobno-spolne strukture stanovništva, započeti u međupopisnom razdoblju (1917 - 1981) godine, rezultat su visokih društvenih ulaganja u tom periodu. S ovim ulaganjima uslijedio je intenzivni egzodus iz unutrašnjih naselja u općinske centre, prvenstveno u Rijeku i Opatiju. Razvojem turističke privrede sjeverozapadnog dijela otoka Krka: Omišalj, Njivice, Malinska, te novim petrokemij-skim kompleksom u Omišlju, uz novoizgrađeni most, općina Krk je slično, kao i Opatija i Rijeka, nakon veoma duge depopulacije, poboljšala dobno spolnu strukturu stanovništva, osobito onih do 10 godina, te reproduktivne skupine od 30 do 35 godina starosti. Međutim, usprkos ovim pozitivnim kretanjima, promjene su još uvijek slabog intenziteta da bi utjecale na značajniju izmjenu tipa starosne strukture promatranog prostora. Na to ukazuju dobijeni koeficijenti feminiteta i maskuliniteta velikih dobnih skupina, kako ukupne populacije, tako i onih po općinama. Citav prostor je zapravo na pragu duboke starosti stanovništva, a općine Krk i Opatija su odavno već u tom tipu. Iako je došlo do blagog smanjenja postojećih udjela stanovništva u dobnjoj skupini preko 60 godina starosti, još uvijek je tip dobnog sa-stava stanovništva vrlo nepovoljan (Friganović, 1974; Friganović et al, 1973), (tablica 2.). Stoga, teško možemo očekivati radikalnijih promjena u demografskom razvoju ovog prostora i to iz nekoliko razloga:

- izuzetno pogoršana ekonomska situacija u zemlji, uvjetuje sve veću nezaposlenost,
- ruralni egzodus, čini se, dosegaog je svoj maksimum,
- izvangradski prostori nisu više biodinamički postojani, pa se već nakon popisa 1981. godine uočava smanjeni intenzitet demografske dinamike u prigradskim naseljima.

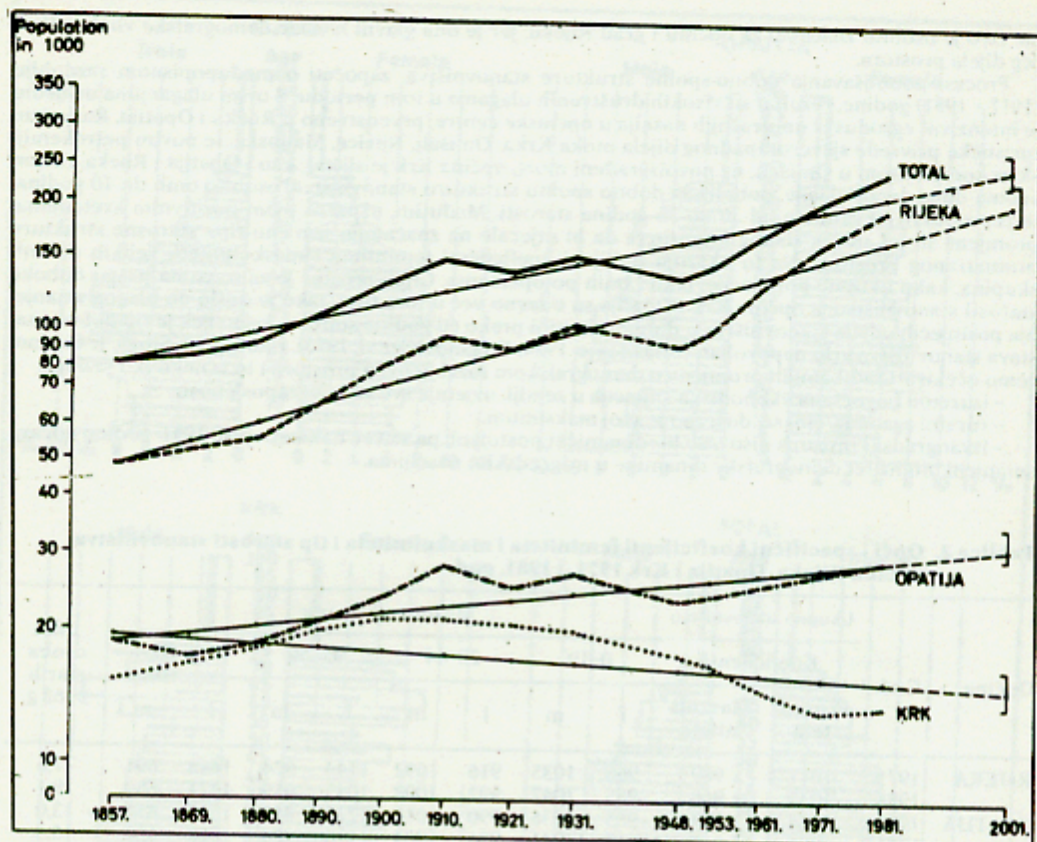
Tablica 2. Opći i specifični koeficijenti feminiteta i maskuliniteta i tip starosti stanovništva općina Rijeka, Opatija i Krk 1971. i 1981. god.

Općina	God.	Ukupno stanovništvo				Dobne skupine						Udio osoba starih ≥ 65 g.
		Koeficijenti		0-19		20-44		45-59		≥ 60		
		Femini-teta	Maskuli-niteta	f	m	f	m	f	m	f	m	
RIJEKA	1971.	1011	989	966	1035	916	1092	1144	874	1448	691	7,6
	1981.	1035	966	955	1047	992	1008	1043	959	1471	680	9,1
OPATIJA	1971.	1115	897	965	1036	990	1010	1232	812	1528	655	13,0
	1981.	1096	912	961	1041	996	1004	1126	888	1528	654	15,3
KRK	1971.	1130	885	969	1031	911	1098	1447	691	1376	727	19,5
	1981.	1088	919	940	1064	944	1059	1220	820	1370	730	22,9
UKUPNO	1971.	1032	969	966	1035	924	1082	1177	849	1453	688	9,1
	1981.	1046	956	955	1047	990	1010	1061	943	1469	681	10,6

Općina	God.	Udio osoba starih		Tip dobnog ^a sastava stanovništva	Udio stanovništva		
		≤ 19	≥ 60		≤ 19	≥ 60	$\geq 35\%$
RIJEKA	1971.	28,6	12,0	IV			
	1981.	26,9	11,8	IV			
OPATIJA	1971.	24,5	19,8	V			
	1981.	24,3	19,1	V			
KRK	1971.	24,4	28,8	V	I Mladost	$\geq 35\%$	$\leq 8\%$
	1981.	23,4	26,8	V	II Na pragu starenja	≤ 35	≥ 8
UKUPNO	1971.	27,8	14,1	IV	III Starenje	< 35	≤ 12
	1981.	26,4	13,5	IV	IV Starost	< 35	> 12
					V Duboka starost	≤ 30	≥ 15

Procjena kretanja stanovništva do 2001. godine

Dati predviđanje budućeg kretanja stanovništva na nekom prostoru nije jednostavno, jer najveći broj obavljenih predviđanja, pa tako i ovo, objektivno ne može uključiti i predvidjeti sve utjecaje na populaciju, koji često u izvanrednim okolnostima mogu dominirati. Stoga, dosadašnje procjene variraju od veoma optimističkih (Zuljić et al, 1977), koje predviđaju da bi općina Rijeka do 2005. godine imala oko 350 000 stanovnika, do pesimističkih (Statistički godišnjak grada Rijeke - 1978.), gdje se predviđa znatan pad stanovništva, čak na 175.000. Umjerenija predviđanja (Zuljić, 1974) govore da bi riječko područje od Opatije do Kraljevice, jasno s otokom Krkom, na početku idućeg stoljeća imala oko 300 000



Slika 3. Kretanje broja stanovnika općina: Rijeka, Opatija, Krk i ukupno od 1857. do 1981. godine uz projekciju trenda do 2001. godine

stanovnika. Očito je da su visoka predviđanja bazirana uz visoke godišnje stope rasta od preko 3%, a niska sa veoma malim ili čak negativnim stopama rasta. Istina je zapravo, da cijeli promatrani prostor od 1857. do 1981. godine uz dva ratna vohora, ima niske godišnje stope rasta, s izuzetkom u međupopisnom razdoblju od 1953. do 1961. godine, kada je stopa rasta bila veća od 2%, dok sam grad Rijeka, u istom razdoblju, bilježi visoku stopu rasta od 3,73% godišnje. Ipak, mora se imati u vidu, da od 1961. godine na ovamo, čak i sam grad Rijeka ima konstantno niže stope rasta stanovništva, uz znatno manju migracijsku bilancu u popisnom razdoblju od 1971. do 1981. godine, mada Rijeka privlači gotovo 20 000 dnevnih migranata (Sekulić, 1981). Dakle, u zadnjem popisnom razdoblju, jedino je kod općine Krk došlo do promjena u tipu općeg kretanja stanovništva, pa je zabilježena slaba regeneracija imigracijom, dok su općine Opatija i Rijeka ostale i nadalje imigracijske (Friganović et al, 1973), (tablica 3).

Stoga se čini za najprimjerenije da kod ove procjene stanovništva promatranog prostora uzmemo u obzir stope rasta unutar cijelog popisnog perioda od 1857. do 1981. godine (Todorović, 1978), tj. u vremenskom rasponu od 124 godine u kojem se zbililo niz društvenih i ekonomskih događaja, a koji su svi skupa integralno imali odraza na kretanje i ponašanje populacije.

Za ova predviđanja upotrebljeni su matematski programi linearnih i eksponencijalnih funkcija polinoma prvog do četvrtog stupnja:

$$y = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + a_3 x^3 + a_4 x^4 \quad (1)$$

$$y = e^{ax} = 1 + \frac{ax}{1!} + \frac{(ax)^2}{2!} + \frac{(ax)^3}{3!} + \frac{(ax)^4}{4!} \quad (2)$$

Tablica 3. Tipovi općeg kretanja stanovništva općina Rijeka, Opatija i Krk 1961-1971. i 1971-1981. god.

Općina	Broj stanovnika			Promjena 1961-71.		Promjena 1971-81.		Ukupni prirodni priraštaj 1961-71.	
	1961.	1971.	1981.	Apsolutna	%	Apsolutna	%	Apsol.	%
RIJEKA	127029	160044	193044	33015	26,0	33000	20,6	10482	8,3
OPATIJA	25630	27118	29274	1488	5,8	2156	8,0	103	0,4
KRK	14543	13110	13334	-1438	-9,9	224	1,7	-725	-5,0
UKUPNO	167207	200272	235652	33065	19,8	35380	17,7	9860	5,9

Općina	Ukupni prirodni priraštaj 1971-81.		Migracijska bilanca				Tip općeg kretanja stanovništva	
			1961-1971.		1971-1981.			
	Apsolutni	%	Apsolutni	%	Apsolutni	%	1961-1971.	1971-1981.
RIJEKA	14607	9,1	22533	17,7	18393	11,5	I ₁	I ₁
OPATIJA	624	2,3	1385	5,4	1532	5,7	I ₁	I ₁
KRK	-353	-2,7	-713	-4,9	577	4,4	E ₄	I ₃
UKUPNO	14878	7,4	23205	13,9	20502	10,3	I ₁	I ₁

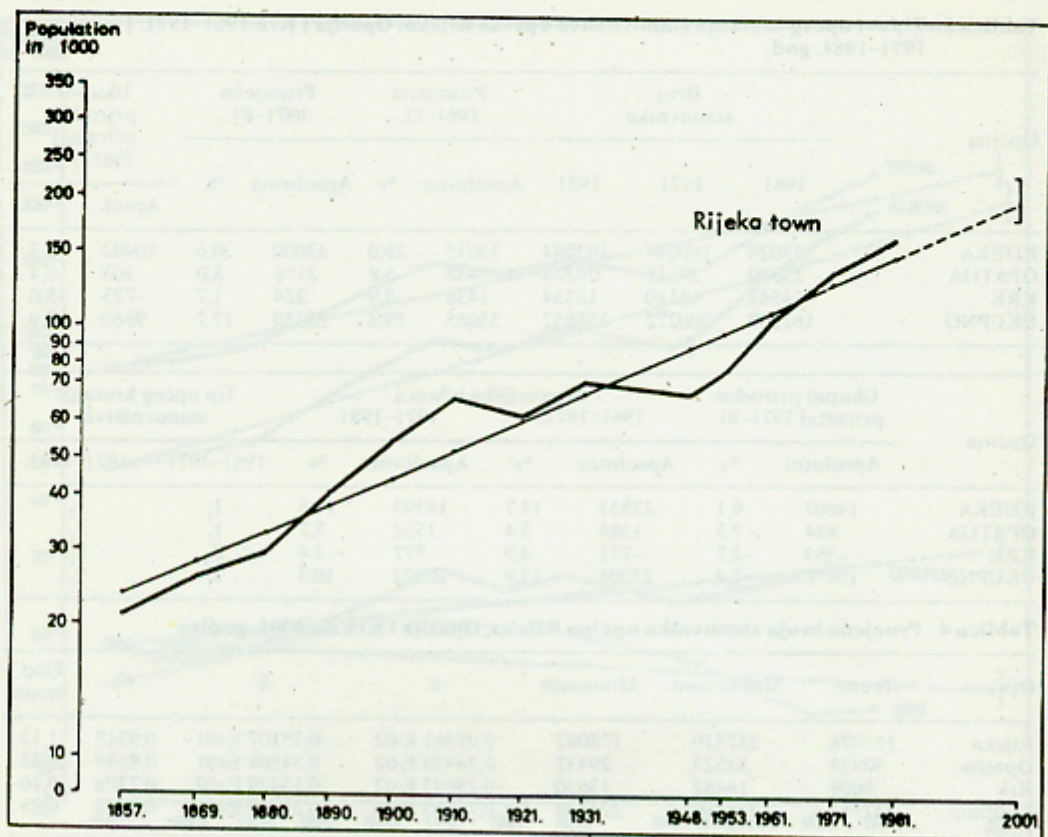
Tablica 4. Procjena broja stanovnika općina Rijeka, Opatija i Krk do 2001. godine

Općina	Trend	Maksimum	Minimum	a	b	r ²	God. stopa
Rijeka	197076	217510	178082	0,98461 E-02	-0,75107 E+01	0,9515	1,12
Opatija	30935	33523	29437	0,34428 E-02	0,34506 E+01	0,8149	0,35
Krk	9608	16482	13630	-0,19093 E-02	0,13429 E+02	0,7206	-0,10
Ukupno	237751	255250	224134	0,72785 E-02	-0,21853 E+01	0,9372	0,85
Grad Rijeka	190530	204843	176310	0,14567 E-01	-0,16991 E+01	0,9660	1,64

a, b – koeficijent trenda
r² – koeficijent korelacije

Najveći koeficijent utvrđen je kod polinoma eksponencijalne funkcije drugog stupnja (2), pa je ona kao najpouzdanija uz najbolje opisivanje pojave i korištena za procjenu kretanja stanovništva općina Rijeka, Opatija i Krk do 2001. godine*. Dobijene procjene najnepouzdanije su za općinu Krk, s obzirom na dugogodišnju depopulaciju prostora. Veoma dobra predviđanja dobijena su za općinu Rijeka i Opatija, posebice za sam grad Rijeku. Predviđanjima je opisan trend kretanja populacije te minimalna i maksimalna predviđanja u kretanju populacije do 2001. godine (tablica 4., slika 3 i 4). Općina Krk je specifičnija za sebe. Zaustavljena depopulacija ovog prostora inicijalnom imigracijom može, ali ne mora, dati budući blagi prirast stanovništva, s obzirom na visoki udio starih dobnih skupina (tablica 2.). S druge strane, pozitivna migracijska bilanca u popisnom razdoblju od 1971. do 1981. godine daje nade za zaustavljanje depopulacije, tim prije jer je prosječna godišnja stopa rasta u navedenom periodu, bila po prvi put, nakon 1921. godine, pozitivna. Time bi izumiranje starih dobnih skupina bilo donekle kompenzirano novim biološkim oživljavanjem od strane imigracijskog kontingenta. Stoga je očekivati da će stanovništvo otoka početkom slijedećeg stoljeća biti negdje između minimalnih i maksimalnih predviđanja (tablica 4.). Općina Opatija i nadalje će ostati na umjerenom stopi rasta, pa se predviđa da bi kraj stanovnika ovog prostora bio negdje između vrijednosti dobijenih trendom i maksimalne predikcije. Općina Rijeka, s obzirom na najveću stopu rasta, te grad koji okuplja gotovo 70% populacije promatranog prostora, najvjerojatnije, približit će se vrijednosti maksimalnog predviđanja (tablica 4.).

* Proračun je načinjen na računaru DEC PDP 11/34, a grafika na računaru HP-1000 sistem 45 F – Institut «Ruder Bošković» Zagreb.



Slika 4. Kretanje broja stanovnika grada Rijeke od 1857. do 1981. godine uz projekciju trenda do 2001. godine

Zaključak

Riječki prostor s glavnim centrom Rijekom, predstavlja dio Sjevernog Hrvatskog primorja. Rijeka je nakon drugog svjetskog rata postala glavno središte regije te ujedno glavni imigracijski centar i nosilac demografskog rasta cijelog prostora. U radu se daju glavna obilježja demografskih kretanja općina Krk, Opatija i Rijeka te njihova projekcija kretanja stanovništva do 2001. godine.

Stanovništvo tih triju općina, uspjelo je, usprkos svih društveno-političkih zbivanja, koja su se desila od prvog popisa 1857. godine do danas, održati vlastitu brojnost. Nakon najnovijeg popisa 1981. godine, zamijećen je blagi porast stanovništva, čak i u kronično depopulacijskoj općini Krk. Razlog ovome leži u izuzetno visokim društvenim ulaganjima u zadnjih desetak godina, a do demografskog osvježenja došlo je prvenstveno zbog imigracije mladog stanovništva, manje zbog prirodnog prirasta. Stoga je očekivati, da će budući prirast stanovništva biti još sporiji, jer se radi o prostoru, koji po svojoj demografskoj vitalnosti spada u prostore s visokim udjelom starog stanovništva.

Analizom godišnjih stopa rasta od 1857. do 1981. godine, procijenjeno je da bi stanovništvo svih triju općina, prema maksimalnom predviđanju naraslo od 233 732 (popis 1981.) na 255 250 stanovnika (predviđanje 2001. godine).

Stanovništvo grada Rijeke bi, prema istim predviđanjima, naraslo od 158 288 (popis 1981.) na 204 843 u 2001. godini, odnosno grad bi početkom stoljeća okupljao oko 80% populacije svih triju općina.

Literatura

1. Breznik, D. (1980), Demografija. Analiza, metodi i modeli. Naučna knjiga, Beograd
2. Ekološka studija akvatorija riječkog zaljeva 1976-1978. i 1980-1981., (1982), elaborat, ed. Lj. Jeftić, Centar za istraživanje mora Rovinj-Zagreb sa surad. institucijama, Zagreb, 466
3. Friganović, M. (1974), Tipovi dobnog sastava stanovništva SR Hrvatske. Stanovništvo 3-4/1-2, 135-151, Beograd
4. Friganović, M. (1978), Demogeografija. Stanovništvo svijeta. Školska knjiga, Zagreb
5. Friganović, M. (1979), Populacijsko-geografski pogled na primorski krš Jugoslavije. Radovi Geografskog odjela, 14, 3-18, Zagreb
6. Friganović, M. (1981), Još o nekim osobitostima kretanja stanovništva općinskih središta i ostalih naselja SR Hrvatske 1948-1981. godine. Radovi Geografskog odjela, 15-16: 3-12, Zagreb
7. Friganović, M. (1982-83), Teorijski okvir i empirijski pristup demogeografskom razvoju i problemima SR Hrvatske 1971-1981 godine. Radovi Geografskog odjela, 17-18: 21-38, Zagreb
8. Friganović, M. (1984), Egzodusna područja, (ne)razvijenost i populacijska politika u SR Hrvatskoj. Radovi Geografskog odjela, 19: 29-38, Zagreb
9. Friganović, M. i Pavić, P. (1973), Uzroci i posljedice demografskih promjena u SR Hrvatskoj 1961-1971. Institut za društvena istraživanja, Zagreb
10. Macura, M. (1974), Prilozi teoriji i politici stanovništva. Ekonomski institut, Beograd
11. Rijeka - Zbornik radova (1978), Skupština općine Rijeka
12. Rogić, V. (1970), Prostor riječke komune - prilog poznavanju regionalno-geografske problematike. Geografski glasnik 32, 137-158, Zagreb
13. Sekulić, B. (1981), Utjecaj grada Rijeke na dnevne migracije. Suvremeni promet 6, 595-598, Zagreb
14. Sekulić, B. (1982), Utjecaj zagađenja na ekosistem riječkog zaljeva - stanje i trendovi. Disertacija, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Biotehnoška fakulteta, Ljubljana
15. Sterc, S. (1984), Tipovi općeg kretanja stanovništva nedovoljno razvijenih općina SR Hrvatske. Ekonomski pregled 11-12, 547-564, Zagreb
16. Todorović, G. (1978), Projekcija stanovništva. Teoretsko-metodološka studija. Centar za demografska istraživanja, Beograd
17. Vresk, M. (1979), Gradske regije velikih gradova SR Hrvatske. Radovi Geografskog odjela 14, 61-74, Zagreb
18. Wertheimer-Baletić, A. (1980), Demografija. Stanovništvo i ekonomski razvitak. Informator, Zagreb
19. Zuljić, S. (1974), Stope porasta broja stanovnika. Riječki urbanistički bilten 6, 26-27, Rijeka
20. Zuljić, S. i Bagić, I. (1977), Demografsko istraživanje metropolskog područja Rijeka. Razvojno urbanistički biro, Rijeka

Summary

MAIN CHARACTERISTIC FEATURES OF POPULATION IN THE TOWNS OF RIJEKA, KRK AND OPATIJA BY THE YEAR OF 2001.

by Bogdan Sekulić

The area of Rijeka with the town Rijeka as a capital urban center is a part of Northern Croatian littoral.

After World War II Rijeka has been the main center of the region and also a main immigration center and bearer of demographic increase of the whole area.

In the paper are presented main characteristics of demographic fluctuation of the communities of Krk, Opatija and Rijeka. At the same time predictions of increase in population till 2001 year are given.

Population of the communities has remained numerous in spite of all social and political events which have occurred from the first census in 1857 until today.

The most recent census in 1981 has shown a slight increase of population, even in the chronically depopulated area of community of Krk. The reason for it may be attributed to high social investments within last ten years, what has initiated some demographical refreshment through the immigration of young population, and was not the result of natural increase. Therefore, it might be expected that the future increase will be somewhat slower, because this area according to its vitality belongs to the areas with the majority of elder population.

The analyses of annual increase rates in 1857 till 1981 estimated that the population of all the three communities, according to some general predictions, has increased from 233 732 (census in 1981) to 255 250 (predictions for 2001 year). The number of citizens of Rijeka would, according to the same predictions, increase from 158 288 (census in 1981) to 204 843 inhabitants. In other words, at the beginning of the century this town would have some 80% of the population of all the three communities.